

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-997

25.10.2021

Fremtind Forsikring AS

Motorvogn

Sikrede medvirket til brann? – fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikredes bil ble forsøkt påtent natt til 28.6.20. Sikredes bil ble bare påført mindre skader og ble derfor ikke flyttet. Natt til 29.6.20 brant det igjen i sikredes bil. Bilen var full av røyk på innsiden da politiet ankom stedet. Bilen var for øvrig lukket og låst, samt uskadd på utsiden. Det luktet sterkt av bensin inne i bilen, og det lå rester av papir og en flaske i baksetet. Selskapet var av den oppfatning at sikrede selv eller ved hjelp av andre hadde antent én av eller begge brannene. Selskapet avslo erstatning og sa opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet viste til at gjerningspersonen(e) måtte ha hatt tilgang til bilens nøkkel. Selskapet anførte at sikredes troverdighet ble svekket ved at han blant annet gav ulike forklaringer rundt bilens nøkler, og ved at han ikke samtykket til at politiet kunne innhente mobildata. Sikrede bestred at han hadde noe med brannene å gjøre og mente at han ikke hadde forklart seg uriktig til selskapet. Det ville være i strid med blant annet EMK artikkel 6 dersom selskapet skulle bruke mot han at han ikke ønsket å oppgi sine mobildata. Nemnda kom til at saken måtte avvises av bevismessige hensyn.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under motorvognforsikringen etter brann, og spørsmålet om selskapet er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen som følge av uredelig brudd på opplysningsplikten i forsikringsavtaleloven (fal.) § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede meldte den 1.7.20 til selskapet at hans bil hadde blitt påført brannskader.

Sikredes bil og et annet kjøretøy ble forsøkt påtent natt til 28.6.20. Bilene stod parkert på O. Et vitne hadde observert tre mørkkledde personer som løp fra åstedet. Politiet hadde ikke riktig telefonnummer til sikrede, og han ble derfor ikke varslet om denne brannen. Sikredes bil ble bare påført mindre skader, og bilen ble derfor ikke flyttet.

Natt til 29.6.20 brant det igjen i sikredes bil. Bilen stod fortsatt parkert på samme sted. Bilen var full av røyk på innsiden da politiet ankom stedet. Bilen var for øvrig lukket og låst, samt uskadd på utsiden. Det luktet sterkt av bensin inne i bilen, og det lå rester av papir og en flakse i baksetet.

Politiet oppsøkte sikrede i hans bolig ca. kl. 01.15. Sikrede forklarte til politiet at han var i besittelse av den eneste nøkkelen til bilen. Sikredes bolig ble ransaket uten funn. Sikrede ønsket ikke å oppgi kodene til sin telefon til politiet.

Politiets undersøkelser av bilen konkluderte med at arnestedet sannsynligvis var i baksetet, og at årsaken til brannen mest sannsynlig var åpen ild og bruk av brennbar væske. Politiet fant ikke gjerningspersonen(e), og saken ble henlagt.

Selskapets utreder avholdt en telefonsamtale med sikrede den 20.7.20. Sikrede forklarte ifølge samtalereferatet at det fulgte med to nøkkelsett da han kjøpte bilen, hvorav politiet og

takstmannen hadde fått hver sin nøkkel. Sikrede forklarte videre at han hadde parkert bilen på brannstedet i 18–19-tiden den 27.6.20, fordi han og hans samboer skulle besøke restauranten til sikredes fetter. Sikrede lot bilen stå igjen og reiste hjem til sin egen bolig i 02.00–03.00-tiden. Sikrede kjørte tilbake til O. i en annen bil i rundt kl. 15.00 dagen etter, men så ikke til den parkerte bilen under denne turen.

Selskapets utreder avholdt nye samtaler med sikrede den 20.8.20 og 6.9.20. Sikrede har ifølge samtalereferatene fra disse samtalene i det vesentlig gitt en relativt tilsvarende forklaring som den 20.7.20, men har forklart seg noe ulikt vedrørende hvem som hadde tilgang til å låne bilen, oppbevaring av nøklene, om sikrede hadde kjørt hjemmefra eller direkte fra jobb opp til O. og hvilken bil sikrede hadde kjørt tilbake til O. den 28.6.20.

Selskapets utreder kontaktet M.B. den 20.8.20 med spørsmål om det var mulig å låse bilen uten bruk av nøkler:

Verksmester (S) ringte tilbake etter kort tid, og fortalte at den aktuelle bilen kunne låses ved å ta på håndtaket uten bruk av fjernkontroll eller nøkkel, men under forutsetning av at nøkkel befant seg i umiddelbar nærhet. Med umiddelbar nærhet mente han maksimalt 4 meter i avstand fra bilen.

Konkret opp mot den aktuelle saken mente han at man kan forlate bilen ulåst, men hvis bilen var låst da brannvesenet kom til stedet, hadde denne blitt låst som tidligere beskrevet.

Selskapet besluttet den 15.9.20 å avslå erstatning og si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd. Selskapet var av den oppfatning at sikrede enten selv, eller ved hjelp av andre, hadde tent på bilen. Selskapet anså forsikringstilfellet for å være forsettlig fremkalt, jf. fal. § 4-9, og sikrede hadde dermed forklart seg uriktig under skadeoppgjøret.

På vegne av sikrede er det i det vesentlige anført at selskapet er ansvarlig for skadene på bilen, og at selskapet ikke har anledning til å si opp forsikringsavtalen.

Sikrede har ikke forklart seg uriktig under skadeoppgjøret. Samtalene med utreder fant sted en–tre måneder etter skadetidspunktet. Sikrede husket derfor ikke detaljene like godt som han kunne gjort dersom selskapet hadde avholdt samtalene tidligere, og dette har medført at sikrede har forklart seg noe ulikt. Sikrede trodde at søsteren hadde rotet bort den ene nøkkelen da han snakket med utreder. Denne ble funnet senere. Sikrede har ikke lagt til grunn at det bare fantes én nøkkel.

Selskapet kan ikke vektlegge at sikrede ønsket å skjule telefondata overfor politiet. Det vil være i strid med EMK artikkel 6 og prinsippet om rettferdig rettergang. I tillegg vil dette også stride mot retten mot selvinkriminering og prinsippet om at enhver er uskyldig til det motsatte er bevist. Straffesaken mot sikrede er for øvrig henlagt.

Bilen var i god stand og av betydelig verdi. Det ville ikke vært problematisk for sikrede å eventuelt selge denne. Sikrede hadde derfor ikke motiv for å tenne på bilen.

Selskapet har i det vesentlige anført at det er fri for ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten under skadeoppgjøret, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Sikrede har enten selv, eller ved hjelp av andre, startet brannen. Forsikringstilfellet er dermed forsettlig fremkalt, jf. fal. § 4-9. Bilen var låst da politi og brannvesenet kom til stedet. Bilen kan kun låses med rett kodet nøkkel. Brannen hadde oppstått innvendig i bilen, og branntekniske undersøkelser har konkludert med at bilen etter all sannsynlighet var påtent. Gjerningspersonen(e) må derfor hatt tilgang til rett nøkkel.

Det finnes to nøkler til bilen, og politiet fikk kun adgang til én nøkkel da de kom til sikredes bolig rett etter brannen. Sikrede forklarte til politiet at det var den eneste nøkkelen til bilen. Til selskapet har sikrede imidlertid forklart at han har to nøkler, men at han ikke fant den andre før to dager senere.

Sikredes troverdighet svekkes ved at han har endret forklaring vedrørende hvorfor han valgte å kjøre bilen til O., samt at han ønsket å skjule telefondata overfor politiet og selskapet. Det er påfallende at han ikke hadde noen plan om å hente bilen, og at han ikke så den da han var på O. dagen etter.

Selskapet mener det reises vanskelig bevissspørsmål i denne saken som tilsier at saken må avvises ettersom den vil gå utover klageorganets effektivitet. Det foreligger omfattende dokumentasjon i saken, herunder tekniske undersøkelser, samtaler med sikrede/familiemedlemmer/vitner/verksted, og politidokumenter med flere undersøkelser fra politiet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er uten ansvar og kan si opp forsikringsavtalen på grunn av uredelig brudd på opplysningsplikten, jf. fal. § 8-1 fjerde og femte ledd.

Nemnda mener denne saken reiser bevismessige spørsmål som ikke egner seg for skriftlig saksbehandling, jf. vedtektene for Finansklagenemnda pkt. 4.1 bokstav d) hvorefter en sak kan avvises fra nemndsbehandling dersom "saken ikke lar seg behandle uten at dette i særlig grad går utover klageorganets effektivitet" og lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 14 første ledd bokstav f). Det følger av Prop. 32 L (2015-2016) under pkt. 10.6.1.3 at avvisningsregelen kan benyttes "der klageorganet ikke anser tvisten å være egnet for deres behandling, for eksempel på grunn av bevissspørsmål", jf. også FinKN 2017-408 og 2018-077.

Saken reiser hovedsakelig spørsmål om sikrede har medvirket til én eller begge brannene. Det foreligger omfattende dokumentasjon i saken, herunder tekniske undersøkelser, samtaler med sikrede/familiemedlemmer/vitner/verksted, og politidokumenter med flere undersøkelser fra politiet. Nemnda har verken kapasitet til eller tilstrekkelig brannteknisk kompetanse for å avgjøre saken på dette grunnlaget. Saken bør belyses med muntlige forklaringer fra partene og sakkyndige i en hovedforhandling.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Saken avvises.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).